

INFORMACE O CIZÍCH ARMÁDÁCH

POHYBLIVÁ OBRANA PODLE AMERICKÝCH NÁZORŮ

Ppl. pěch. Viktor Perner

Americká armáda nezískala v druhé světové válce zvláštní zkušenosti v obranném boji. Druhá fronta byla v Evropě zřízena až v době, kdy byl nepřítel již vyčerpán mocnými údery, které mu soustavně zasazovala Sovětská armáda. Přesto stačilo r. 1944 za Rundstedtovy ofensivy v Ardennách několik pancéřových divísi k tomu, aby byla americká obrana v několika hodinách prolomena a aby německé divise dosáhly, celkem bez větších bojů, operační hloubky americké obranné sestavy. Je zásluhou sovětských armád a toho, že generalissimus Stalin nařídil zahájení viselské operace o 8 dní dříve, než bylo plánováno, že Němci nemohli v ardennské operaci uskutečnit svůj zámysl, proniknout k moři a rozdělit spojenecké armády.

Obranný boj zaměstnává, jak je možno soudit z řady článků jím se zabývajících, řadu amerických vojenských teoretiků (viz články „Obrana vodních toků v americké armádě“ v čís. 2/52. Vojenské mysli). Jedním z podobných článků je i článek mjr. americké armády Hoffmana, který byl uveřejněn v Military Review v květnu 1951. Článek se zabývá t. zv. „pohyblivou obranou“ a způsoby jejího vedení. Je nutno připomenout, že americké předpisy neznají pojem, který by svou náplní odpovídal našemu pojmu manévrové obrany, vysvětlenému v Polním řádě v čl. 508 až 517. Zde jde vlastně jen o vyjádření určitého způsobu vedení obranného boje na široké frontě, záležejícího v „pohyblivosti“ záloh.

Autor uvádí, že tohoto způsobu vedení obrany budou nuceny „západní demokracie“ použít v prvním údobí válečného konfliktu s protivníkem, který pravděpodobně bude mít převahu v živých silách, ale bude méně opatřen bojovou technikou(!). Proto prý bude možno tohoto způsobu vedení obrany úspěšně použít.

Obrana na široké frontě („pohyblivá obrana“) se vyznačuje podle autora několika odlišnostmi od normální obrany.

Normální obrana je charakterisována tím, že

- a) účelem obrany je udržet obsazený terén proti silnějšímu nepříteli a ušetřit síly k vedení útočné operace na jiném směru,
- b) nepřítel má být zastaven palbou před předním okrajem obranného postavení, k čemuž je třeba značné hustoty palby,
- c) rajony obrany, zpravidla v síle pěšího praporu, jsou umístěny tak, aby se mohly navzájem podporovat palbou, a proto mezery mezi nimi nepřesahují 400 až 500 m a do hlavní palebné přehrady působí většina palebných prostředků pěchoty a veškeré dělostřelectvo divise (sborů),
- d) aby bylo dosaženo uvedených podmínek, nepřesahuje pásmo obrany divise zpravidla šířku 10 km, při čemž pěšímu praporu je dána fronta asi 2200 až 2300 m,
- e) v sestavě pěší divise je použito zpravidla $\frac{2}{3}$ sil na hlavním obranném postavení, $\frac{1}{3}$ sil tvoří zálohu velitele divise. Zálohy se tvoří za tím účelem, aby mohly být zničeny jednotky nepřítel, kterým se podařilo vniknout do obranné sestavy.

Podle autora je za obrany na široké frontě svěřováno divisi pásmo široké více než 20 km (za intervenční války v Koreji se stalo, že divisi byl dán úsek široký 28 km, na vedlejším směru a v horském terénu). Z toho vyvozuje, že je nutno za těchto podmínek vést obranu na široké frontě jiným způsobem, a rozvádí, kdy a za jakých podmínek se obrana na široké frontě provádí.

Obrana na široké frontě má vcelku stejný účel, jako obrana v normálních poměrech. Avšak k jejímu úspěšnému provádění je třeba, aby

- obránce si udržel leteckou převahu,
- nepřítel nedosáhl převahy v tancích a dělostřelectvu,
- přední okraj obrany byl opřen o přirozenou nebo umělou překážku, značně znesnadňující pohyb nepřítele (vodní tok, horské údolí atd.),
- vyšší velitel měl dostatečné zálohy, kterými by mohl být likvidován průlom obrany, kdyby taktické zálohy nestačily zničit nepřítele.

Je zajímavé, že autor počítá i s nízkým stupněm výcviku protivníka jako s okolností umožňující úspěšnou obranu na široké frontě. Je z toho vidět, že jde ve šlepičích nacistických vojenských theoretiků, kteří rovněž velmi spoléhali na tento faktor a podceňovali nepřítele ještě v době, když šli od porážky k porážce.

Podle autora má volba obranného postavení a určení těch prostorů, které musí v zájmu celého vedení obranného boje být udrženy, rozhodující význam pro další vedení obranného boje. Velitel divise proto takové prostory přímo označí. Bývají to zpravidla význačné terénní nebo komunikační celky (uzly), jako výšiny nebo osady, lesy a p.

Zajištění za obrany na široké frontě, včasnost získání zpráv o činnosti a síle nepřítele, o směru a přípravách nepřítele k útoku, rušení jeho pohybu a p. má podle amerických předpisů velký význam jak pro obranu jednotlivých rajonů obrany, tak pro pohotovost záloh. Proto jsou vysílány do předpolí (zabezpečovacího pásma) silné zajišťovací jednotky, zpravidla sborové pluky „obrněného jezdectva“ nebo divisní (mechanisované) průzkumné roty. Ty vedou ústupový boj, získávají zprávy a provádějí ničení všech druhů. Mimo to vysílají jednotky 1. sledu na vzdálenost 1 až 3 km vlastní bojové zajištění, skládající se z družstev až čt, s úkolem pozorovat a vzbudit poplach.

Na bojovou sestavu jednotek má vliv

- počet a důležitost jednotlivých obranných rajonů, které nutno bránit, aby zálohy mohly být úspěšně zasazeny,
- počet záloh, které nutno vytvořit, aby protiútoky (protiúder) byly prováděny jednotkami dostatečně silnými.

V žádném případě se velitel nesmí snažit o to, aby obsazoval všechno a všude, neboť by se tím dostal k „lineární“ sestavě. Poněvadž hlavní význam vedení boje v „pohyblivé“ obraně mají zálohy, klade velitel především důraz na vytvoření co nejsilnějších záloh. Proto v tomto způsobu vedení obrany tvoří zálohy $\frac{1}{2}$ až $\frac{1}{3}$ sil. divise. Často bude proto v 1. sledu jeden pluk (tři pěší prapory) a 2 pluky ($\frac{2}{3}$ sil) budou divisní zálohou. Dvou pluků bude v 1. sledu použito tenkrát, bude-li úsek obrany příliš široký. Velitel divise však při provádění protiútoků počítá s použitím záloh pluků 1. sledu. Pluky 1. sledu si vždy vytvoří vlastní zálohu, a to v síle nejméně $\frac{1}{3}$ svých sil (jednoho zesíleného pěšího praporu a roty tanků, ženijní čety a pod.). Viz náčrt na str. 98.

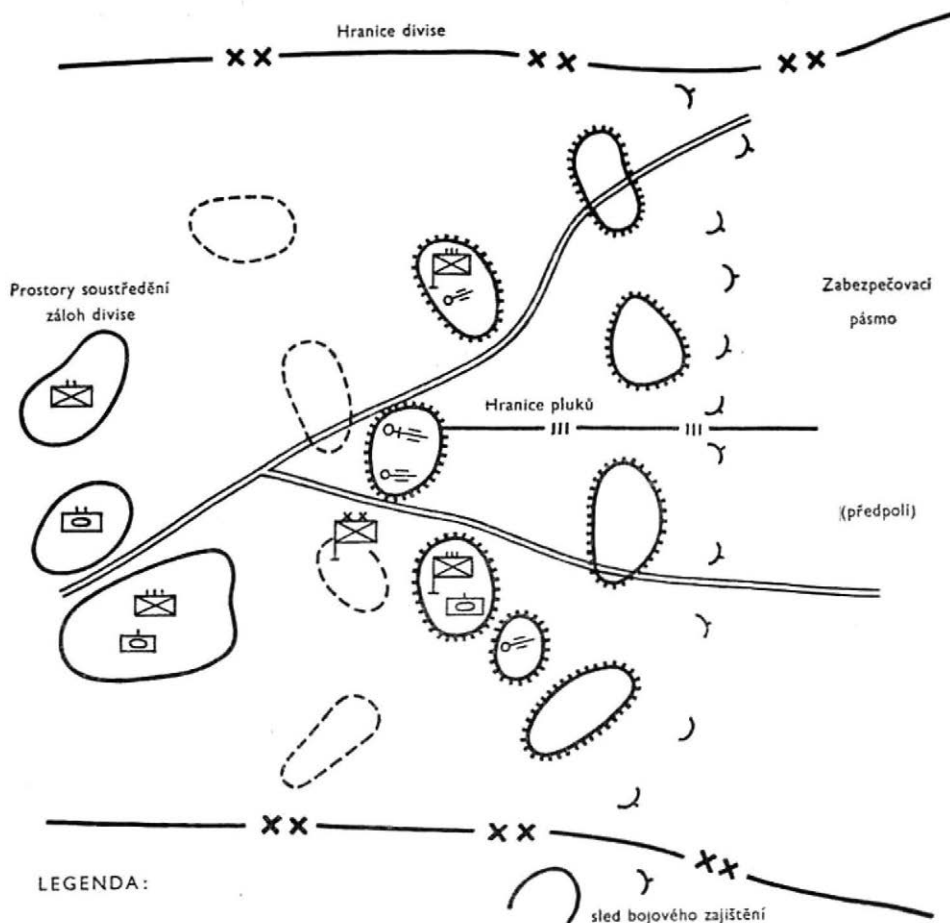
Úkolem jednotek 1. sledu je

- udržet obsazený terén a „kanalisovat“ tím postup nepřítele na určité směry a tvořit „čepy“ protiútoků záloh,
- tvořit základnu, z níž je prováděn průzkum a pozorování, řízení paleb dělostřelectva a p.

Jsou vybudována ke kruhové obraně a mezi nimi je prováděno hlídkování a střežení mezer k zabránění nepřátelskému průzkumu vnikat do sestavy.

Poněvadž během boje dojde zpravidla k obklíčení rajonů obrany, je nutno je předem materiálně zabezpečit (proviantem, vodou a municí). Vozidla a všechn nepotřebný materiál je jednotkám 1. sledu odebrán.

Také v hloubce obranné sestavy jsou připraveny rajony obrany. Jsou budovány tak, aby byly možným východištěm protiútoků divisních (sborových) záloh, nebo není-li možné provést tyto protiútoky vzhledem k převaze nepřítele atd., mají úkol obdobný jako rajony obrany pluků 1. sledu. Za pohyblivé obrany je pravidlem, že se připravuje větší počet rajonů obrany než za normální obrany.

LEGENDA:

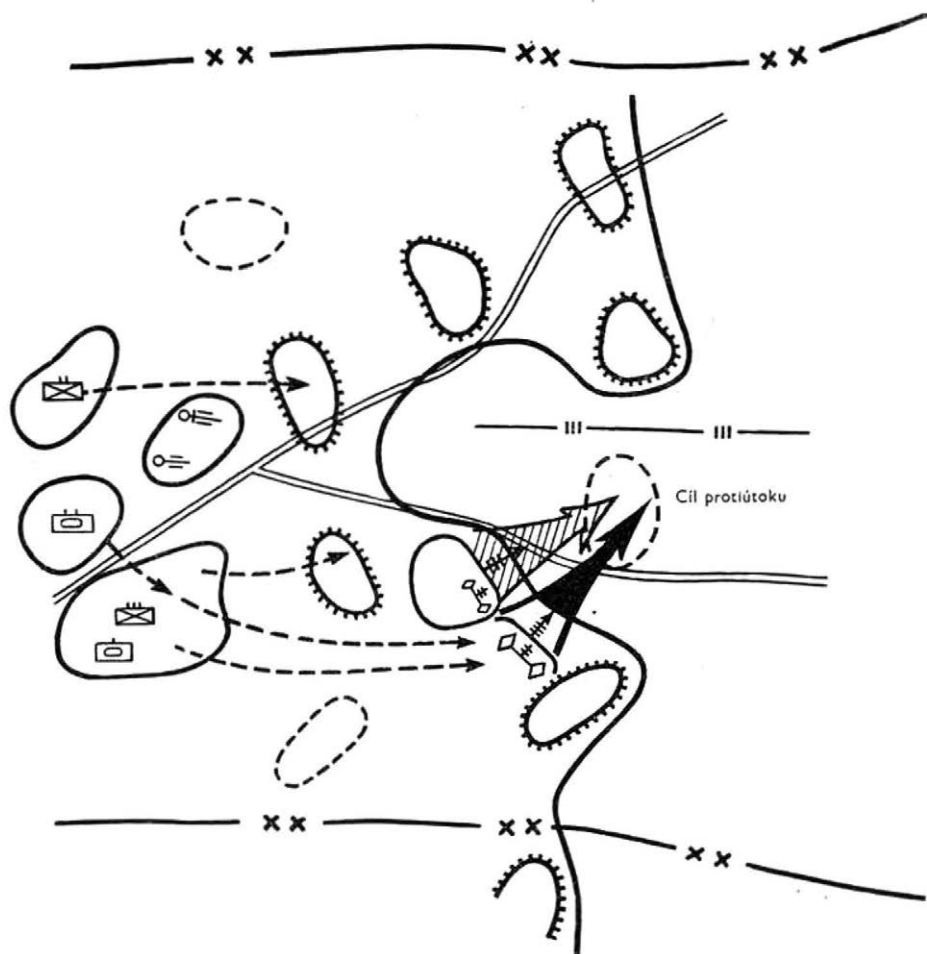
	rota	} pěchoty
	prapor	
	pluk	
	tankový prapor	
	tanková rota	
	} divise
VS pluku	

vybudované, avšak neobsazené
rajony obrany p. praporů

vybudované, obsazené rajony
obrány p. praporů

Zálohy pluků a divisi (sborů) musí být motorisovány, bohatě dotovány tanky a dělostřelectvem a jsou umísťovány centrálně. Při jejich použití nutno podle autora pečlivě předem koordinovat jejich činnost s jednotkami bránícími jednotlivé rajony obrany a dělostřelectvem.

Protiútoky musí být plánovány na všech stupních. Při tom se vypracovává několik možných eventualit protiútoků. Plánování musí být co nejpodrobnější, určuje se velitel protiútoku, jemuž se svěřuje provedení protiútoku a velení nejen jednotkám přímo mu podléhajícím, ale i těm, které se během protiútoku (jako na př. plukovní zálohy) k němu připojují. (Poznámka. Velitel divise neřídí boj. Svěřuje provedení útoku podřízenému právě v nejkritičtějších okamžiků, t. j. při zasazení záloh. Sám vydá jen zásadní rozkaz!). Jako nejvhodnější dobu pro protiútok pokládají Američané okamžik, kdy dochází ke zvolnění tempa útoku vlivem vlastních paleb na zálohy (2. sledy) nepřítele, kterému se podařilo vniknout mezi bránící se rajony obrany 1. sledu. Autor doporučuje podnikat protiútoky v noci, poněvadž v tomto případě má obránce výhody, záležející v řádné přípravě protiútoků a ve znalosti terénu.

- Úkolem protiútoků za pohyblivé obrany je
- obnovit přední okraj obranného postavení,
 - zničit nepřítele, kterému se podařilo vklínit se do obranné sestavy.

Úkoly dělostřelectva v pohyblivé obraně se celkem neliší od úkolů, které plní dělostřelectvo za normální obrany. Na jeho použití za pohyblivé obrany však má vliv poměrná snadnost vniknutí nepřítele do obranné sestavy. Proto zaujímá palebná postavení buď v rajonech obrany pěších praporů, nebo jsou-li mimo ně, musí být upravena ke kruhové obraně. Za pohyblivé obrany musí dělostřelectvo vyhledávat a připravit řadu záložních palebných postavení, z kterých lze podporovat protiútoky divisních (sborových) záloh.

Podle autora bude za pohyblivé obrany nutno v plné míře využívat partyzánů k útokům na tyl nepřítele a k průzkumu. Jejich činnost bude řízena operačním štábem.

Za boje na nepřátelském území, kdy bude nutno očekávat činnost partyzánů (rozuměj příslušníků lidového hnutí odporu), je povinností velitele divise, aby učinil všechna potřebná opatření, kterými by se zneškodnila jejich činnost proti štábům, jednotkám, sabotáž komunikací atd. Velitelé divisi budou musit učinit všechna potřebná obranně zpravodajská opatření, určit zálohy pro boj s partyzány a p.

V závěru se zmiňuje autor o tom, že se „pohyblivá obrana“ vyznačuje hlubší sestavou, silnějšími pohyblivými zálohami a odlišností úkolů rajonů obrany. Vyžaduje pružnosti vedení a plánování.

Theorie o pohyblivé obraně, jak ji rozvádí autor ve svém článku, má několik základních nedostatků.

Hlavní nedostatek „pohyblivé“ obrany, tak jak ji popisuje autor a americký Polní řád, je nutno vidět v tom, že Američané nepočítají s význačnými rysy sovětského vojenského umění, s jeho vědeckostí, která se odráží v přípravě a ve vedení útočných operací.

Centrálnost plánování a řízení útočných operací, důkladná příprava celé operace v celé její hloubce, konečné vedení útočné operace na širokých frontách a do operační hloubky jsou odpovědi na tuto teorii.

Včasný a správně prováděný průzkum, který bude s to odhalit umístění záloh nepřítele, které tvoří polovinu i více všech sil nepřítele, a jejich zničení letectvem a p. nebo jejichž použití bude časově zdrženo zásahem na průchodiště, činností partyzánů a p., celý tento systém obrany vážně ohrožuje.

Druhým nedostatkem je to, že Američané stále spoléhají, že „nepřítel“ bude nedostatečně vycvičen a bude mít nedostatečnou bojovou techniku a oni sami, že si udrží letectvou převahu. O otázce výcviku americké armády a jeho nadřazenosti a p. a o srovnávání s výcvikem možných „nepřátel“ Američanů není třeba se šířit. Pokud jde o převahu Američanů v bojové technice, stačí poukázat na sovětskou techniku a na výrobní podmínky socialistického společenského řádu. Také nacističtí útočníci podceňovali sovětskou bojovou techniku a víme dobře, jak skončila vychvalovaná německá technika roku 1945. Zdá se, že si z toho Američané nevzali poučení.

Veliká vlastenecká válka ukázala, že obrana musí být budována do značné hloubky, ženijně zabezpečena a hlavně vedena vojáky s vysokou morálkou. A tu americký voják nemá, protože neví, zač a proč bojuje. Proto nikdy nebude s to vykonat to, co voják sovětský nebo lidově demokratický.

